

WOORDENBOEK VAN DE VLAAMSE DIALECTEN

UNIVERSITEIT GENT

Vakgroep Nederlandse Taalkunde

Blandijnberg 2

9000 Gent

(tel : 09/264.40.79 of 264.40.81)

Vragenlijst 78

november 1997

HET WEER

Dialect van : (stad, dorp, gehucht, wijk),

..... (gemeente). (prov.)

GESPROKEN DOOR :

Naam :

Geboorteplaats :

Geboortejaar :

Waar opgegroeid :

(vroeger) beroep :

In welke gemeente werd beroep uitgeoefend :

Dialect van moeder :

Dialect van vader :

Dialect van echtgeno(o)t(e) :

Ik ben naar school geweest tot jaar

Datum van invullen van vragenlijst :

Adres en telefoonnummer :

.....

.....

Beste medewerker/ster,

Deze vragenlijst moet dienen voor een dialectwoordenboek.

Wilt u er dus zorg voor dragen dat u steeds woorden geeft die in uw dialect gebruikelijk waren of zijn. Tracht de dialectuitspraak zo goed mogelijk weer te geven. Maak u echter geen zorgen als dat soms moeilijk blijkt te zijn. Elke aanduiding, hoe onvolmaakt ook, is welkom.

Vul ook de eerste bladzijde (met naam, geboorteplaats enz.) zo nauwkeurig mogelijk in. Mogen we u vragen de vragenlijst in te vullen voor slechts één plaats en niet voor een hele streek? Na 'dialect van : ...' hoort de naam te staan van één bepaalde plaats van voor de gemeentefusies, niet de naam van een streek.

Bij voorbaat hartelijk dank.

OPGETEKEND DOOR :

Naam :

Geboorteplaats :

Geboortejaar :

Dialect :

(vroeger) beroep :

Ik ben naar school geweest tot jaar.

Hoogste diploma :

Adres en telefoonnummer :

.....

.....

Hemellichamen

Hoe noemt u in uw dialect de volgende schijngestalten van de maan:

1.	Als enkel een maansikkel al zichtbaar is?	
2.	Als de volledige maan zichtbaar is?	
3.	Als enkel een maansikkel nog zichtbaar is?	
4.	Als er geen maan meer zichtbaar is?	
5.	De lichtende rand rond de maan (bij slecht weer)?	
6.	Wat zegt u als de maan schuilgaat in een wolk?
De maan	
7.	De lijn waar hemel en aarde elkaar lijken te raken in de verte?	
8.	De sterrenhemel in het algemeen?	
9.	Een plotse lichtende streep aan de nachtelijke hemel?	
10.	Kent u dialectwoorden voor hemellichamen of sterrenbeelden? Zo ja, soms ze op (+ een korte beschrijving)	

Weersgesteldheid algemeen

11.	Warm noch koud, gezegd van het weer?	
12.	Hoe noemt u de overgang van licht naar donker 's avonds?	
13.	Hoe zegt u: tussen licht en donker zijn ('s avonds)
't Is aan het	
14.	Kent u in uw dialect woorden die het weer in bepaalde jaargetijden aanduiden (b.v. bamisweer)? Zo ja, welke?	

Warm weer

Hoe noemt u in uw dialect:

15.	Mooi weer?	
16.	Het soort weer waarvan de groenten in de moestuin goed groeien?	
17.	Het soort weer dat niet bevorderlijk is voor groenten?	

18.	Droog blijven, hoewel men verwacht had dat het zou regenen?	
19.	Het weer is eerst mooi, maar daarna dreigt het te regenen?	
20.	Weer dat standvastig is?	
21.	Weer dat niet schijnt te weten wat het wil? Nu eens regent het, dan is het weer helder?	
22.	Warm, zwoel, drukkend vochtig weer? 't Is weer.	
23.	Warm weer?	
24.	Te warm weer?	
25.	De warmste dagen van het jaar?	
26.	Droog weer?	
27.	Te droog weer?	
28.	De neerslag die als ijskorrels neervalt en veel schade kan aanrichten?	
29.	Als die ijskorrels neervallen, dan is het aan het ...	
30.	Een grote hoeveelheid hagel die op korte tijd neervalt?	
31.	Elk van de ijsklompjes die dan uit de lucht vallen?	
32.	De fijne soort hagel?	
33.	Zo dik als (gezegd van hagelstenen)	
Regen		
34.	Hoe zegt u 'regen' in het algemeen?	
35.	Regenen?	
36.	Onaangenaam nat weer met een bewolkte lucht en af en toe (fijne) regen?	
37.	Mals, regenachtig weer?	
38.	Ruw, regenachtig weer?	
39.	Stille regen (vooral met sneeuw)?	
40.	Zeer weinig regenen, zodat de grond maar net nat is?	
41.	Fijne regen?	
42.	In fijne regen neervallen?	

43. Fijne regen bij overigens droge atmosfeer?	
44. De zeer fijne regen bij mistig weer?	
45. Regenen bij tussenpozen?	
46. Welke uitdrukking gebruikt u voor hard regenen? Het regent	
47. Aanhoudend regenen?	
48. Een licht regenbuitje? 't Is maar een	
49. Een grote hoeveelheid regen die ineens uitvalt bij een onweer?	
50. Hoe noemt men een bui waarbij men de donder hoort?	
Lucht en wolken	
Hoe noemt u in uw dialect:	
51. De bewoking, het wolkendek?	
52. Bewolken, zodat er regen dreigt?	
53. Weer helder worden van de lucht, na een regenbui? Het is aan het	
54. Wolkenloos, gezegd van de lucht?	
55. Een éénkleurige, grijze hemel?	
56. Een onstuimige, woest bewolkte lucht?	
57. Elk van de kleine witte wolkjes bij mooi weer?	
58. Een lucht die duidt op wisselvallig weer?	
59. Een lucht die duidt op bestendig weer?	
60. De wazige, onheldere lucht bij droog en heet weer?	
61. Een mistige lucht?	
62. Zware wolken die onweer brengen?	
63. Hoe noemt u het verschijnen of opkomen van die wolken aan de horizon?	
64. Wat zegt u als de lucht zwart wordt bij een naderend onweer? Het gaat	
65. Een regenvoorspellend wolkje bij zonsondergang?	

66. Een grote, op zichzelf staande wolk?

67. Een klein wolkje?

68. De lange streep wolken die onbeweeglijk aan de horizon hangt?

Onweer

69. Hoe noemt u in uw dialect de weerstoestand die gepaard gaat met hevige regen, bliksem en donder?

70. Een plots opkomend onweer met veel wind en regen?

71. Een plotse lichtflits met donderslag die bij een onweer optreedt?

72. Als men dat ziet, dan zegt men:
Het is aan het

73. Een lichtflits van een onweer dat veraf is, waarbij alleen de weerschijsn zichtbaar is, zonder de donder te horen?

74. Hoe noemt u dat zeer snelle lichtverschijnsel als het inslaat in een huis of een boom?

75. Inslaan, gezegd van de bliksem?

76. Als b.v. een koe gedood is door zo'n inslag, zegt men:
Ze is

77. Hoe noemt u een bolvormige bliksem?

78. Bestaat er een dialectwoord voor een bliksem die een zigzagvorm heeft, of gevorkt is? Zo ja, welk?

79. Kent u nog andere woorden voor soorten lichtverschijnselen bij een (dreigend) onweer? Zo ja, Welke?

80. Hoe noemt men het harde, rollende geluid dat men hoort na de bliksem?

81. Als men dat hoort, dan zegt men:
Het is aan het

82. Een hevige donderslag vlakbij, waarvan men opschrikt?

83. Het langdurige rommelende geluid van een onweer in de verte dat naderbij komt of net voorbij is?

84. Hoe noemt u de kleurige boog die zich na een onweer soms in de lucht aftekent?

85. Hoe noemt u het verschijnsel dat het regent terwijl tegelijk de zon schijnt?

Wind

86. Hoe noemt u weer dat gekenmerkt wordt door vrij veel wind?
87. Weer dat gepaard gaat met een zeer sterke wind, die veel schade kan aanrichten?
88. Aanhoudend hard waaien uit dezelfde richting?
89. De richting van waaruit de wind waait?
90. Het veranderen van richting van de wind?
91. Het opwaaien van droog en fijn zand?
92. Een plotselinge, felle wind, waardoor men omvergegooid kan worden?
93. Nauwelijks hoorbare wind?
94. Wind die bij warm weer verkoeling brengt?
95. Hoe noemt u een plotseling opkomende, ronddraaiende wind die schade kan aanrichten (b.v. zaken kan verplaatsen)?
96. Een ronddraaiende dwarreling van droge bladeren en stof?
97. Een gemene, koude en droge wind?
98. Gaan liggen van de wind?
99. Windstil?
100. Het sterke zuigen van de wind door een beperkte ruimte heen?
Doe de deur toe, 't hier aan het
101. Hebt u namen voor de winden naargelang van de richting van waaruit ze waaien? Zo ja, welke?

Mist

102. De dichte nevel die boven de grond hangt en het zicht belemmert?
103. Mistig weer?
104. Guur, mistig weer?
105. Lichte nevel die het zicht vertroebelt?
106. De fijne draden die in de herfst soms in kluwens rondzweven of over velden en wegen zijn gespannen.

107. Een dikke laag mist van beperkte omvang.	
108. Een dunne laag mist die over nat grasland hangt, zodat de koeien in de mist lijken te waden?	
109. De vochtigheid die 's morgens vroeg wordt aangetroffen (b.v. op planten), en die verdwijnt zodra de zon genoeg kracht heeft.	
Koud weer	
110. Wat zegt u als de temperatuur tot onder 0 graden daalt? Het is aan het	
111. Hoe noemt u in uw dialect zeer koud en droog vriezend weer?	
112. Huiverig, koud en guur weer?	
113. Fris weer?	
114. Zeer hard vriezen?	
115. Lichtjes vriezen?	
116. De witte bevroren dauw of nevel die zich bij vriesweer op de takken van de bomen afzet?	
117. Vriezen zodanig dat zich rijm op de bomen vormt?	
118. Streng winterweer?	
119. Zacht winterweer?	
120. Bevroren water?	
121. Glad, gezegd van het ijs	
122. Dragen, gezegd van het ijs	
123. Slecht dragend ijs?	
124. Ijs waar het water onderuit gelopen is?	
125. Een gat dat in het ijs gehakt is?	
126. De lange, scherpe stukken ijs die bij zeer koud weer aan de dakrand, vensterbank enz. naar beneden hangen?	
127. Als het ophoudt met vriezen, dan begint het te	
128. Dooien alleen daar waar de zon schijnt?	
129. De zeer koude, fijne regen die onmiddellijk bevriest zodra ze de grond raakt, zodat alles spekglad wordt?	

130. Als die fijne regen zich als ijs vastzet, dan is het aan het	
131. De neerslag die zachtjes naar beneden valt en alles met een witte vacht bedekt?	
132. Het neervallen van die neerslag?	
133. Een sneeuwvlok?	
134. Fijne sneeuw?	
135. Droge sneeuw die door de wind wordt voortgejaagd?	
136. Aanhoudend sneeuwen?	
137. Een grote hoeveelheid sneeuw, die op korte tijd neervalt?	